דְּבָרִים [ג]שֶׁאֵינָם נִטָּלִים בְּשַׁבָּת (ח) מֵחֲמַת (ג) כְּבָדָן אוֹ מֵחֲמַת אִסּוּר, שֶׁהֵם דְּבָרִים (ט) שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם אֲפִלּוּ לְצָרֵךְ מְקוֹמָן, אֵין הַדְּרִים בָּהֶם אוֹסְרִים עָלָיו, [ד]לְפִי (י) שֶׁנַּעֲשׂוּ כֻּלָּם כְּאוֹרְחִים (יא) אֲצָלוֹ, וְלִפְיכָךְ גַּם הֵם מֻתָּרִים לְהוֹצִיא מִבָּתֵּיהֶם לָחָצֵר אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתְנוּ עֵרוּב. (יב) [ה]וְאִם אֵין הַבָּתִּים שֶׁלּוֹ, לֹא קְנוּיוֹת וְלֹא שְׁכוּרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּהֶם דְּבָרִים שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם, אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה. הַגָּהּ: (ז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים (יג) דְּכָל זֶה כְּשֶׁאֵין דְּיוֹרִים בָּחָצֵר אֶלָּא הֵם, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ דְּיוֹרִים אֲחֵרִים (ה) וּמוֹלִיכִים עֵרוּבָן אֶצְלָן, צְרִיכִין כָּל אֶחָד לְעָרֵב (הרב רבינו יהונתן פרק כיצד משתתפין (כפ. ד"ס מפע")). אֶחָד שֶׁשָּׂכַר בַּיִת מִן הָעַכּוּ"ם וְהִשְׁכִּיר (יד) אֶחָד מִן הַבִּירָה לַחֲבֵרוֹ, אִם מִתְּחִלָּה לֹא שְׁכָרָהּ (טו) אַדַּעְתָּא דְּהָכֵי, הֲוָה לֵיהּ כְּאִלּוּ כָּל הַבִּירָה שָׁלּוֹ וְהִשְׁכִּיר אֶחָד מִן הַבָּתִּים לַחֲבֵרוֹ, (טז) אֲבָל אִם (ו) שְׂכָרָהּ מִתְּחִלָּה אַדַּעְתָּא דְּהָכֵי, הֲוָה לֵיהּ שְׁנֵי בָּתִּים (יז) וְלֹא מְהַנֵּי אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לְאֶחָד תְּפִיסַת יָד בְּבֵית חֲבֵרוֹ (מהרי"ק שרש מ"א): [ג]חֲמִשָּׁה חֲבוּרוֹת (יח) שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטַרְקְלִין וְחִלְקוּהוּ בִּמְחִיצוֹת, [ז]אִם עוֹבְרִים כֻּלָּם זֶה עַל זֶה, שֶׁאֵין פֶּתַח פָּתוּחַ לָחָצֵר אֶלָּא הַחִיצוֹן וְכֻלָּם עוֹבְרִין דֶּרֶךְ עָלָיו, אֵין צְרִיכִים לִתֵּן עֵרוּב (יט) אֶלָּא שְׁנַיִם הַפְּנִימִיִּים, וְכָל הָאֲחֵרִים חֲשׁוּבִים כְּבֵית שַׁעַר לָהֶם. (כ) וְאִם הָיָה לְכָל אֶחָד פֶּתַח פָּתוּחַ לָחָצֵר, הַגָּהּ: (כא) * אוֹ שֶׁאֵין (ו) עוֹבְרִים זֶה עַל זֶה, רַק כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ פֶּתַח פָּתוּחַ לְבֵית שַׁעַר שֶׁלְּפְנֵיהֶם וְהַבַּיִת שַׁעַר פָּתוּחַ לָחָצֵר (בית יוסף (ד"ה וכתב"ק)), [ח]אִם

ג שם בְּגְמָרָא וּבְרִיְתָא פ"ו ע"א.
ד רש"י שם (ד"ה אינו) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ד' (ה"ד) מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין.
ה בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומדקתני) מִדְּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם שָׁם וּמִדְּבְרֵי הַטּוּר וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים.
ו מִשְׁנָה שָׁם ע"ב (ע"א) וּבַגְּמָרָא שָׁם. ז רש"י שָׁם (ד"ה בטרקלין) וְהַתּוֹסָפוֹת (ד"ה ומודין) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים וּכְרַבִּי יוֹחָנָן ע"ה (ע"ב). ח הָרֵב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"ז) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק שער ד סי' ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) **כְּבָדָן.** צָרִיךְ עִיּוּן, דְּמֶה גְּבוֹהַּ יֵשׁ לִכְבֹד זֶה, דְּמִשּׁוּי שִׁקְשָׁה לְאֶחָד נוֹחַ לִשְׁנַיִם, לָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה רַק דְּבָרִים הַמְּקֻצִּים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְכָתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ונראה) בְּשֵׁם מֹהֲרִי"ק (סי' מז) דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ פְּנָאָה מְיֻחֶדֶת לְבַעַל הַבַּיִת מִקְּרֵי תְּפִיסַת הַבַּיִת. עַיֵּן שָׁם: (ד) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים.** קַאֵי אַסֵּיפָא זֶה וְלֹא אַסֵּיפָא א': (ה) **וּמוֹלִיכִים.** פָּרוּשׁ, שֶׁהֵם מוֹלִיכִין עֵרוּבָן אֵצֶל אֲחֵרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף ה', דְּמִגּוֹ דְּאָסְרִי הָנֵי אֲחֵרִים, אֶסְרִי נַמִּי הָנֵךְ שֶׁדָּרִים שָׁם בְּבֵית שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְבַעַל הַבַּיִת בּוֹ תְּפִיסַת יָד: (ו) **שְׂכָרָהּ.** אם כֵּן לֹא יוּכַל לְסַלֵּק חֲבֵרוֹ מִן הַבַּיִת וְהָוֵי לֵיהּ כְּשְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים: ג (ז) **עוֹבְרִים.** וּמַהַאי טַעֲמָא בְּבָתִּים שֶׁלָּנוּ שֶׁאִם נִתְקַלְקֵל הֶעָרוּב אָסוּר לְטַלְטֵל

בְּאוּר הֲלָכָה

הַקֹּדֶשׁ. **וּלְפִי שָׁעָה הֵינוּ שְׁלִשִּׁים יוֹם,** אֲבָל יוֹתֵר הֲרֵי זְמַן מְרֻבֶּה, כֵּן מַשְׁמַע בְּחִדּוּשָׁיו וְכַמְבֹאָר בְּסוֹף סִימָן זֶה:

ג * **אוֹ שֶׁאֵין עוֹבְרִין וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) **מַה שֶּׁכָּתַב דְּמַחֲדִי** שֶׁיִּצְטָרֵךְ בַּעַל הַבַּיִת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּשַׁבָּת אוֹ לְהוֹצִיאָן מִבֵּיתוֹ מַחֲמַת אֵיזֶה סִבָּה וְלֹא יִשָּׁאֵר לוֹ שָׁם תְּפִיסַת יָד: (י) **שֶׁנַּעֲשׂוּ כֻּלָּם כְּאוֹרְחִים.** כֵּיוָן שֶׁלֹּא סִלֵּק עַצְמוֹ מִבָּתִּים אֵלּוּ מִכָּל וָכָל. וְדַוְקָא כְּשֶׁמָּנָּה שָׁם חָפָצָיו, (ו) אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁאֵין מָנָּה שָׁם אַף שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַנִּיחַ שָׁם לֹא מְהַנֵּי: (יא) **אֲצָלוֹ.** וּמִירֵי כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַנִּיחַ שָׁם, (מ) וַאֲפִלּוּ אֵין לוֹ רְשׁוּת לְהַנִּיחַ בְּכָל הַבַּיִת רַק בְּפִנָּה אַחַת, אֲבָל אִם אֵין לוֹ רְשׁוּת לָזֶה כְּלָל רַק שֶׁהֻנַּח לְשָׁם בְּדֶרֶךְ מִקְרֶה וְאֵין מַקְפִּידִין עָלָיו בָּזֶה, לֹא נַעֲשׂוּ עַל יְדֵי זֶה כְּאוֹרְחִים אֲצָלוֹ וְאוֹסְרִין עָלָיו: (יב) **וְאִם אֵין הַבָּתִּים שֶׁלּוֹ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּדִינָא דִּלְעֵיל מִירֵי שֶׁהַבָּתִּים שֶׁלּוֹ בְּעֶצֶם, אוֹ שֶׁהוּא שָׂכוּר אוֹ שֶׁהוּא שָׁאוּל אֲצָלוֹ, וְהוּא הַשְׁכִּירָן אוֹ הִשְׁאִילָן לְאַחֵר, דְּבָזֶה אָמְרִינַן דְּהוּא נַעֲשָׂה כְּאוֹרֵחַ אֲצָלוֹ, אֲבָל אִם אֵין הַבַּיִת שַׁיָּךְ לוֹ כְּלָל, אֶלָּא שְׁנֵיהֶם הֵם שְׁכֵנִים בָּחָצֵר וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת בְּבֵית חֲבֵרוֹ לְהַנִּיחַ שָׁם חָפָצָיו, (ו) לֹא נַעֲשָׂה הוּא כְּבַעַל הַבַּיִת עָלָיו וְהִשְׁכִּינְהוּ כְּאוֹרֵחַ אֲצָלוֹ: (יג) **דְּכָל זֶה וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֵימָתַי מוֹעִיל תְּפִיסַת יָד שֶׁיֵּשׁ לְבַעַל הַבַּיִת, בִּזְמַן שֶׁאֵין עִמָּהֶם דְּיוֹרִין אֲחֵרִים בָּחָצֵר אֶלָּא הוּא וְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁהִשְׁאִיל וְשֶׁהִשְׁכִּיר לָהֶן [אוֹ אֲפִלּוּ יֵשׁ עוֹד דְּיוֹרִים בָּחָצֵר (ט) אֶלָּא שֶׁאוֹתָן דְּיוֹרִין מִבְּיאִין עֵרוּבָן וּמַנִּיחִין אוֹתוֹ בְּבֵית הַבַּיִת זֶה אוֹ בְּאֶחָד מִבָּתִּים הַשָּׁאוּלִין שֶׁיֵּשׁ לְבַעַל הַבַּיִת תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, וְאָז אֵין צָרִיךְ כְּלָל לִתֵּן לָעֲרוּב פֵּת לְפִי שֶׁכָּל בָּתִּים אֵלּוּ הֵם כְּבַיִת אַחַת, וּבַיִת שֶׁהֶעֱרוּב מֻנָּח בּוֹ אֵין צָרִיךְ לִתֵּן פַּת], אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ עוֹד דְּיוֹרִין אֲחֵרִים בָּחָצֵר וּמַנִּיחִים הָעֵרוּב שָׁלֹא בְּבֵית בַּעַל בַּיִת זֶה אֶלָּא בְּבָתֵּי שְׁאָרֵי דְּיוֹרִין, דַּבָּזֶה הַלֹּא הַבַּעַל הַבַּיִת בְּלָאו הָכִי צָרִיךְ לִתֵּן חֵלֶק בָּעֲרוּב, לֹא מְהַנֵּי בָּזֶה תְּפִיסַת יָד לְפִטֵּר הַשּׁוֹכְרִים מִלִּתֵּן חֵלֶק בָּעֲרוּב, דְּמִגּוֹ דְּשְׁאָרֵי דְּיוֹרִים אָסְרִי אַבַּעַל הַבַּיִת, הָנֵךְ שֶׁדָּרִים בְּבֵיתוֹ נַמִּי אָסְרִי עָלָיו עַד שֶׁיִּתְּנוּ חֵלֶק בָּעֲרוּב: (יד) **אֶחָד מִן הַבִּירָה.** הֵינוּ חָדָר אֶחָד מִן הַבִּירָה: (טו) **אַדַּעְתָּא דְּהָכִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּשָׂעָה שֶׁשָּׂכַר מִן הָעַכּוּ"ם לֹא נָתַן לִשְׂכֹּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד חֲבֵרוֹ: (טז) **אֲבָל וְכוּ' אַדַּעְתָּא דְּהָכִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (י) דְּמִתְּחִלַּת שְׂכִירוּת כֵּוָן לִשְׂכֹּר גַּם בְּעַד חֲבֵרוֹ וְנִתְרַצָּה אוֹתוֹ לְדוּר יַחְדָּו, אִשְׁתְּכַח דְּהַאי שׂוֹכֵר מִן הָעַכּוּ"ם שְׁלִיחוּתוֹ דְּחַבְרֵיהּ קָעָבֵיד וּשְׁנֵיהֶם שָׁוִין בְּבֵית זֶה: (יז) **וְלֹא מְהַנֵּי.** וְכַנַּ"ל בִּדְבָרֵי הַמְחַבֵּר דְּאִם אֵין הַבָּתִּים שֶׁלּוֹ כו': ג (יח) **שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטַרְקְלִין.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁדִּירָתָם בְּטַרְקְלִין: (יט) **אֶלָּא שְׁנַיִם הַפְּנִימִיִּים.** דְּאַף דְּהַשֵּׁנִי הוּא גַּם כֵּן בֵּית שַׁעַר לָרִאשׁוֹן, שֶׁהָרִאשׁוֹן עוֹבֵר דֶּרֶךְ עָלָיו, מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקְרֵי בֵּית שַׁעַר לְפָטְרוֹ מִן הָעֵרוּב, דְּבֵית שַׁעַר דְּיָחִיד [דְּהֵינוּ שֶׁרַק יָחִיד עוֹבֵר דֶּרֶךְ עָלָיו] לֹא מִקְרֵי בֵּית שַׁעַר כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ז', וְעַל כֵּן (יא) כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן (יב) חַיָּב בְּעֵרוּב. וּמִירֵי בְּאֹפֶן שֶׁהַמְּחִיצוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶן מְגִיעוֹת לַתִּקְרָה, וְאִי אֵין הַמְּחִיצוֹת מַגִּיעוֹת לַתִּקְרָה נֶחְשָׁבִין שְׁנַיִם כְּבֵית אֶחָד וְאֵין צְרִיכִין לִתֵּן (יג) רַק עֵרוּב אֶחָד בֵּין שְׁנֵיהֶן אִם יֵשׁ עִמָּהֶן עוֹד דְּיוֹרִין בָּחָצֵר: (כ) **וְאִם הָיָה לְכָל אֶחָד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאֵינָם עוֹבְרִים זֶה עַל זֶה רַק שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד מֵחֲדְרוֹ פֶּתַח פָּתוּחַ לָחָצֵר: (כא) **אוֹ שֶׁאֵין עוֹבְרִין וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּהַמְחַבֵּר צִיֵּר אֵינָם עוֹבְרִים בְּגַוְנֵי שֶׁהָיָה לְכָל אֶחָד מֵחֲדְרוֹ פֶּתַח לָחָצֵר,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ו) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) מְפַקְפֵּק עַל דִּין הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב) מְתָרֵץ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מִשְׁמַע בְּבְאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה מחמת) וְכֵן פָּרַשׁ בְּחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל עג סי"ג): (ז) כֵּן מִשְׁמַע מֵהַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ונראה) וְכֵן מוּכָח בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א בְּדֶרֶךְ ע"ג (ע"א ד"ה ומסתברא) וְכֵן פְּסַק בְּחַיֵּי אָדָם (שם סק"ג); וּדְלֹא, כְּפִרְי מְגַדִּים (שם סק"ג): (ח) כֵּן מַשְׁמַע מִמְּרְדְּכַי (סי' תקכו) וְרַשְׁבָּ"א (פה: ד"ה כגון), וּדְלֹא כְּבֵ"ח (ס"ב) דְּרָצָה לְרַיֵּק מֵרַשׁ"י (פו. ד"ה דבר) דְּאַפִּלּוּ הֵיכָא שֶׁהַשּׁוֹכֵר יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהַשְׁלִיךְ הַחֲפָצִים לְחוּץ כֵּיוָן שֶׁהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ נֹשֵׂא בְּשַׁבָּת שָׁרִי, דְּלֵיתָא, אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁמְּצַדֵּד בְּתוֹסֶפוֹת יוֹם טוֹב (פ"ח מ"ד) דְּגַם כַּוָּנַת רַשׁ"י הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב דְּאִי בְּעֵי שְׁקִיל וְשָׁדֵי לֵיהּ אַבְּרָאֵי הֵיינוּ אַמַּשְׁכֵּיר, וְכֵן מוּכָח בְּאוּר זְרוֹעַ (ח"ב סי' קצ) שֶׁהַעִתּוּיֵי דִּבְרֵי רַשׁ"י, וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ד ה"י) בְּיָחֵד מַשְׁמַע דְּחַדְרָא הִיא וְלֹא פְּלִיגִי אַהֲדָדֵי, וְכֵן מַשְׁמַע בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (פה: ד"ה יוחלפו) וְכֵן פְּסַק בְּחַיֵּי אָדָם (שם ס"ג ובנשמ"א שם): (ט) פִּרְי מְגַדִּים (א"א סק"ה), וּנְקֻלָּל זֶה בְּמֵה

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַבּ: א) ובשו"ע הנב (ס"ב) כתב: ויש אומרים שאם אינם ניטלין מחמת כובדן, חשובין תפיסת יד אע"פ שמותרין בטלטול. ובסוגריים הוסיף: ויש להחמיר בזה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַמַּחְיצוֹת מַגִּיעוֹת לַתִּקְרָה (כב) בְּתוֹךְ שִׁלְשָׁה טְפָחִים דְּהָוֵי כָּל אֶחָד חָדָר בִּפְנֵי עַצְמוֹ, [ט]אֲפִלּוּ הֵן (כג) שֶׁל יְרִיעוֹת, 'אִם בְּנֵי הֶחָצֵר נוֹתְנִים הָעֵרוּב בְּאֶחָד מִשְּׁאָר בָּתֵּי הֶחָצֵר, (כד) * צָרִיךְ כָּל אַחַת וְאַחַת מֵהֶחֲבוּרוֹת שֶׁבַּטַּרְקְלִין לִתֵּן עֵרוּב. אֲבָל אִם נָתְנוּ הָעֵרוּב בְּזֶה הַטַּרְקְלִין, (כה) אֵין צְרִיכִין לִתֵּן עֵרוּב כְּלָל, (כו) שֶׁכֻּלָּם דָּרִים בְּבַיִת זֶה, וּבַיִת שֶׁמְּנִיחִים בּוֹ הָעֵרוּב אֵין צָרִיךְ לַתֵּן עֵרוּב. וְכֵן אִם אֵין דָּיוּרִין אֶחָדִים בֶּחָצֵר, אֵינָם צְרִיכִים עֵרוּב. חִלְקוּהוּ (כז) בְּמַחְיצוֹת שֶׁאֵין נוֹגְעוֹת לַתִּקְרָה, (אֲפִלּוּ) אִם בְּנֵי הֶחָצֵר נוֹתְנִים עֵרוּבָן בְּאֶחָד מִשְּׁאָר בָּתֵּי הֶחָצֵר, (כח) דֵּי בְּעֵרוּב אֶחָד לְכָל הֶחָמֵשׁ חֲבוּרוֹת. הַגָּהּ: אִם מִקְצָתָן, (כט) עָשׂוּ מְחִיצוֹת וּמִקְצָתָן לֹא עָשׂוּ, אוֹתָן שֶׁעָשׂוּ הֵם מְחֻלָּקִים, וְאוֹתָן שֶׁלֹּא עָשׂוּ (ל) הֵם כְּמְשֻׁתָּפִין (המגיד פרק ד' ה"ז). * כ[ו]אִם הָיוּ דָּיוּרִין (לא) בָּעֲלִיּוֹת מַמָּשׁ, אֲפִלּוּ נָתְנוּ בְּנֵי הֶחָצֵר הָעֵרוּב בַּטַּרְקְלִין, (לב) צְרִיכָה כָּל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה לָתֵת עֵרוּב. (לג) [ל]אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ (מ) מְלַמֵּד אוֹ סוֹפֵר בְּבֵיתוֹ, וְכֵן תַּלְמִידִים הַלּוֹמְדִים בִּפְנֵי הָרַב וְדָרִים בְּבֵיתוֹ כָּל אֶחָד בְּחַדְרוֹ,

ט תוספות (ד"ה במחיצות) והרא"ש שם (פ"ו סי' יז) ושאר פוסקים. ברייתא שם (עב:). כ תוספות שם (עב: ד"ה אבל) מפשיטותא דגמרא שם והרא"ש שם. ל תוספות שם (עב. ד"ה ומדרין) והרא"ש (שם) והמרדכי (סי' תקיח) ושאר פוסקים.

בֵּאוּר הֵיטֵב

מַחְדָּר לְחַדָּר אִם אֵין לְבַעַל הַבַּיִת תְּפִיסַת יָד. וְגַם מַחְדָּר לַבַּיִת אָסוּר אִם דָּרִים שָׁם שְׁנַיִם, עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי סִימָן שס"ה (מג"א ס"ק טו). מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו). וְעַיֵּן בִּדְבַר שְׁמוּאֵל סִימָן קפ"ב שֶׁהוֹרָה פְּנִים לְכָאן וּלְכָאן בִּשְׁנֵי בָּתִּים שֶׁל שְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים הַדִּבּוּקוֹת זוֹ לְזוֹ וְכֻתָל אֶחָד מַבְדִּיל בֵּינֵיהֶם מִכָּל חֵצֶר אוֹ הֶפְסֵק אַחֵר אִם מָתָר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לְזוֹ בְּלִי עֵרוּב. עַיֵּן שָׁם: (מ) מְלַמֵּד. דְּאִין מַשְׂאִיל לָהֶם רְשׁוּתוֹ לֶאֱסֹר עָלָיו. תּוֹסְפוֹת (עב. ד"ה ומדרין). וְאִם הַחֲדָרִים מְשֻׁכָּרִים לָהֶם וּמִשְׁתַּמְּשִׁים כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהָרַמְ"א מוֹסִיף דַּאֲפִלּוּ כָּל הַפְּתָחִים לֹא הָיוּ פְּתוּחִים לָחָצֵר, אֶלָּא שֶׁהָיוּ פְּתוּחִים כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ לְהַבַּיִת שַׁעַר שֶׁהָיָה נָגָד כָּל הַחֲדָרִים, וּבַבַּיִת שַׁעַר הָיָה פֶּתַח אֶחָד שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאִים לָחָצֵר. וַאֲשְׁמְעִינַן, דְּלֹא תֵּימָא כֵּיוָן שֶׁכֻּלָּם יוֹצְאִים לְחָצֵר דֶּרֶךְ פֶּתַח אֶחָד דְּהַיְנוּ פֶּתַח שֶׁל בַּיִת שַׁעַר, מִקְרֵי מְחֻבָּרִים כֻּלָּם וּכְעוֹבְרִים זֶה עַל זֶה דָּמֵי, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא מַשְׁגִּיחִינַן בָּזֶה כֵּיוָן שֶׁאֵינָם עוֹבְרִים זֶה עַל זֶה. וּלְפִי זֶה בְּכָתִים (יז) שֶׁדָּרִים כְּמָה שְׁכֵנִים בְּבַיִת וְכָל אֶחָד בַּחֲדָרִים מְיֻחָדִים, אַף עַל פִּי שֶׁעוֹבְרִים לְחוּץ דֶּרֶךְ הַבַּיִת שֶׁלְּפָנֵיהֶם שֶׁהוּא לָהֶם כְּבַיִת שַׁעַר, מִכָּל מָקוֹם חַיָּבִים כֻּלָּם בְּעֵרוּב, וּלְפִיכָךְ אִם נִתְקַלְקֵל הָעֵרוּב שֶׁל עִיר, אֲסוּרִים לְטַלְטֵל כָּל אֶחָד מֵחַדְרוֹ לַחֲדַר חֲבֵרוֹ, [אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ לְבַעַל הַבַּיִת תְּפִיסַת יָד בְּחַדְרֵיהֶם כְּגוֹן דְּבָרִים שֶׁאֵינָם נִשְׁלִין וְכוּ' וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ב', שֶׁאָז נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ כָּל הַבַּיִת וַחֲדָרִים שֶׁלּוֹ וְהֵם רַק כְּאוֹרְחִים אֶצְלוֹ וְאֵינָם צְרִיכִים לְעֵרוּב]. וּלְעִנְיַן טִלְטוּל מֵחָדָר לְבַיִת, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ז', וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֵיטֵב (סק"ז) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה או) מַה שֶּׁכָּתוּב בָּזֶה: (כב) **בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** דְּהָוֵי לְבוּד, וְהָסְתּוּם עַד לְמַעְלָה דָּמֵי: (כג) **שֶׁל יְרִיעוֹת.** אֲבָל, בְּאֶפֶן שֶׁקְּשׁוּרוֹת הֵיטֵב מִלְּמַטָּה שֶׁלֹּא יְנִידֵם הָרוּחַ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף א' [אַחֲרוֹנִים]: (כד) **צָרִיךְ כָּל אַחַת וְאַחַת וְכוּ'.** (טו) הָנָךְ דְּיוֹרִין שֶׁבַּחֵצֵר אִם לֹא עֵרְבוּ, אָסְרִי נַמִּי הָנֵךְ שֶׁבַּטַּרְקְלִין, כֵּיוָן שֶׁהַמְּחִיצוֹת שֶׁבָּהֶן מְחֻלָּקוֹת, אַף שֶׁהֵן מְחִיצוֹת גְּרוּעוֹת: (כה) **אֵין צְרִיכִים כו'.** (טז) וּמִירֵי בִּמְחִיצוֹת עֲרַאי כְּעֵין מְחִיצוֹת שֶׁל יְרִיעוֹת, דְּאִלּוּ חִלְקוּהוּ (טז) בִּמְחִיצוֹת גְּמוּרוֹת כְּגוֹן שֶׁל נְסָרִים וְכַדּוֹמֶה, בְּוַדַּאי אֵין נִפְקָא מִינָהּ בֵּין עֵרוּב בָּא אֶצְלָן וְכוּ' וּבֵין יֵשׁ דְּיוֹרִין אֲחֵרִים בֶּחָצֵר אוֹ אֵין דְּיוֹרִין, דִּכְבָר חִלְקוּהוּ צְרִיכִין לִתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב, וּכְדִמְסַיֵּם הַמְּחַבֵּר בְּסוֹף אִם הָיוּ דְּיוֹרִין בַּעֲלִיּוֹת מַמָּשׁ וְכוּ': (כו) **שֻׁכֻּלָּם דָּרִין בְּבַיִת זֶה.** הַיְנוּ אַף שֶׁהָעֵרוּב מֻנָּח בְּחָדָר אֶחָד, דָּמֵי כְּמָאן שֶׁהָעֵרוּב הָיָה מֻנָּח אֵצֶל כֻּלָּם, דְּהַתְּקָרָה מְחַבֶּרֶת לְבַיִת אֶחָד כֵּיוָן שֶׁתַּחְתָּיו הֵם מְחִיצוֹת גְּרוּעוֹת: (כז) **בְּמְחִיצוֹת שֶׁאֵין נוֹגְעוֹת לַתִּקְרָה.** אֲפִלּוּ (יז) הֵם מְחִיצוֹת קְבוּעוֹת שֶׁל נְסָרִים וַאֲבָנִים וַאֲפִלּוּ גְּבוֹהוֹת יוֹתֵר מֵעֲשָׂרָה: (כח) **דֵּי בְּעֵרוּב אֶחָד כו'.** דִּכְבַיִת אֶחָד (יח) דָּמֵי: (כט) **עָשׂוּ מְחִיצוֹת.** הַמְּגִיעוֹת לַתִּקְרָה: (ל) **הֵם כְּמְשֻׁתָּפִין.** פָּרוּשׁ, וְאָז כֻּלָּם נוֹתְנִין עֵרוּב אֶחָד: (לא) **בָּעֲלִיּוֹת מַמָּשׁ.** כְּבָר כָּתַבְנוּ דְּהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּתְחַלְּקוּ הַחֲבוּרוֹת עַל יְדֵי מְחִיצוֹת קְבוּעוֹת, כְּגוֹן שֶׁל נְסָרִים וְכַדּוֹמֶה, כֵּיוָן שֶׁהֵם מְגִיעוֹת לַתִּקְרָה: (לב) **צְרִיכָה כָּל חֲבוּרָה כו'.** וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאֵין דָּיוּרִין אֲחֵרִים בְּחָצֵר צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת: (לג) **אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כו'.** הַטַּעַם, כֵּיוָן שֶׁכֻּלָּם מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּשֶׁל בַּעַל הַבַּיִת בַּאֲפִיָּה וּבִשּׁוּל וּבְכָל

בֵּאוּר הַלָּכָה

לְבַיִת אָסוּר אִם הֵם שְׁנַיִם [וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ אִם אֵין לְהֶחָדָר פֶּתַח אַחֵר לָצֵאת בּוֹ כִּי אִם דֶּרֶךְ הַבַּיִת, וּמְשׁוּם דְּבַיִת שַׁעַר דְּיָחִיד לֹא שְׁמִיהּ בַּיִת שַׁעַר וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ז']. **וּמוּכָח מִדְּבָרָיו דְּכֵשֶׁם שֶׁחֲכָמִים אָסְרוּ לְטַלְטֵל מִבַּיִת לְחָצֵר בִּלְי עֵרוּב, כְּמוֹ כֵן אָסְרוּ לְהוֹצִיא מִבַּיִת לְבַיִת,** וְכֵן כָּתַב בְּצַעֲמוֹ בְּרֵישׁ סִימָן שס"ו (סק"א) וְכָל הָאַחֲרוֹנִים שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַיָּשָׁר (סק"ז) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם סָפָר דְּבַר שְׁמוּאֵל (סי' קפב) שֶׁנִּסְתַּפֵּק בְּדִין זֶה, וּכְבָר הִשִּׂיגוּ עָלָיו בְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ג) וּבִבְרֵכַי יוֹסֵף (קו"א סק"א) שֶׁאֵינוֹ כֵּן, וְאִדְּרַבָּה בְּסֵפֶר חַנַּ"ל הִסְכִּים בְּפָרוּשׁ לְאִסּוּר. אֲכָן יֵשׁ מַאֲיָנִים אַחֲרוֹנִים שֶׁגִּמְגְּמוּ בָּזֶה מֵחֲמַת לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק א' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"ד) דְּמִשְׁמַע מֵֽהָנֵּי דְּעֵקֶר הַגְּזֵרָה מִבַּיִת לְחָצֵר כְּדֵי דִּלְא לֵיתֵי לְאַחֲלוּפֵי מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אַךְ כְּבָר כָּתַב הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב בְּרֵישׁ פֶּרֶק חָלוֹן (פ"ז מ"א) דְּגַם הוּא מוֹדֶה לְאִסּוּר וְרַק דְּתְחִלַּת הַגְּזֵרָה הָיְתָה בְּמִבַּיִת לְחָצֵר וְאַחַר כָּךְ אָסְרוּ אַף מִבַּיִת לְבַיִת, וְאַף דִּבְשׁוּשָׁנִים לְדָוִד (שם) הָאֲרִיךְ בָּזֶה לְחַלֵּק עַל הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב, מִכָּל מָקוֹם לְדִינָא הָעִקַּר כְּמִגֵּן אַבְרָהָם וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ לְאִסּוּר, וְכֵן מִבְּאֵר בְּפָרוּשׁ בְּעַבּוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ"א בְּשַׁעַר הַשְּׁלִישִׁי סָעִיף ט', וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הַבָּתִּים אַף עַל פִּי שֶׁתִּשְׁמִישָׁן אֶחָד, אָסוּר לְטַלְטֵל מִבֵּיתוֹ שֶׁל זֶה לְבֵיתוֹ שֶׁל זֶה עַד שֶׁיְּעָרְבוּ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֲפִלּוּ מִבֵּיתוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתָּפֶת בֵּינוֹ וּבֵין חֲבֵרוֹ וּמִבֵּית לְחָצֵר הַמִּשְׁתָּפֶת לוֹ עִם חֲבֵרוֹ אָסוּר עַד שֶׁיְּעָרְבוּ כוּ', עַד כָּאן, הֲרֵי דִּלְדִידֵיהּ עִקַּר הַגְּזֵרָה הָיְתָה מִבַּיִת לְבַיִת וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיפוּ דְּאֲפִלּוּ מִבַּיִת לְחָצֵר אָסוּר, וְאִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים מִבַּיִת לְבַיִת לֹא גָּזְרִינָא, וְלִמָּה נִשְׁנָה מַחְלֹקֶת בֵּינוֹ וּבֵין הָרַמְבַּ"ם, וְכֵן מַשְׁמַע בְּעֵרוּבִין י"ז עַמּוּד א' בְּרֵישׁ פִּשְׁטָנָא דְּבוּר הַמַּתְחִיל וּמִלְּעָרֵב, גַּם בְּסִמַ"ג (מ"ע מצוה א מדרבנן) בְּשֵׁם בַּהַ"ג (סי' ז הל' שבת) בְּרֵישׁ הִלְכוֹת עֵרוּבִין וְכֵן בְּאוֹרְחוֹת חַיִּים בְּרֵישׁ הִלְכוֹת עֵרוּבִין (אות א) מַשְׁמַע מִפְּשָׁטָא דִּלְשָׁנָא דְּגְזֵרַת חֲכָמִים הָיְתָה אַף בְּמִבַּיִת לְבַיִת, עַיֵּן שָׁם:

*** צָרִיךְ כָּל אַחַת וְאַחַת מֵהֶחֲבוּרוֹת כו'. וְדַוְקָא כְּשֶׁנַּעֲשׂוּ הַחֲבוּרוֹת קְבוּעוֹת פֹּה, דְּהַיְנוּ יוֹתֵר מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, דִּבְפָחוֹת מִזֶּה הֵם בִּכְלַל אוֹרְחִים וּבְטִילִי לְגַבֵּי בַּעֲלֵי בָּתִּים הַקְּבוּעִים** וְאֵינָם צְרִיכִים לִתֵּן חֵלֶק בָּעֵרוּב, וּכְדִלְקַמָּן בְּסוֹף הַסִּימָן, וְכֵן כָּתַב בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שָׁם (ס"ק יא) עַיֵּן שָׁם:

*** וְאִם הָיוּ דָּיוּרִין כו' צְרִיכָה כָּל חֲבוּרָה כו'. מִלְּבַד אוֹתָהּ חֲבוּרָה שֶׁאֶצְלָהּ מְנִיחִין הָעֵרוּב** אֵינָהּ צְרִיכָה לָתֵת חֵלֶק בָּעֵרוּב:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

שְׁצָרִיךְ לִתֵּן חֵל עַל בָּלָן, וְכֵן מַשְׁמַע בִּנְהָר שָׁלוֹם (שם): (יז) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו). וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסוֹף דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אַיְנָם אוֹסְרִים דְּאִם אוֹתוֹ הַבַּיִת הַחִיצוֹן הוּא מָקוֹם אֲפִיָּה וּבִשּׁוּל לְכֻלָּן, אֲפִשָּׁר דְּבַיִת זֶה מְחֻבָּרֶן יָחַד: (עו) רַשְׁ"י (עב: ד"ה אימתי): (מז) מָרְדְּכַי (סי' תקיח) וַאֲגַדָּה (סי' עד), וְהוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו), וְכֵן פָּסַק הַגְּרַ"ז (ס"ה) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס"י), אַךְ מַה שֶּׁמְּסַיְּמִים דְּיֵשׁ עֵרוּב בְּלֹא בְּרָכָה, אֵין דִּבְרֵיהֶם נִרְאִים, דְּהוּא חֹשֶׁשׁ לְדַעַת רַשְׁ"י בְּפָרוּשׁ מְחִצּוֹת הַמַּגִּיעוֹת לַתִּקְרָה (שם ד"ה חדרים) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בִּנְשָׁמַת אָדָם (סק"ו), וּבְאֶמֶת לְרַשְׁ"י כָּל עִקַּר דִּינָא הוּא לְבַיִת שֶׁאֵי וּבְשָׁאֵין מַגִּיעוֹת לַתִּקְרָה, אֲבָל הֵיכָא שֶׁיֵּשׁ חִלּוּק מְחִצּוֹת מוּכָח מִרַּשְׁ"י בְּהֶדְיָא מְחֻבָּרִין. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (עב. ד"ה והראב"ד) שֶׁהֶבִיאוּ וְחָלַק עָלָיו:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שׁע

מ לשון פסקי הרא"ש (אות קמב).
נ לשון רמב"ם בפרק ד' מהלכות צרורין (ה"א). ס ע"כ (ע"כ. תוג) בברייתא וכמו שפרשה רב. ע משנה שם וכדמפרש לה רב יהודה אמר רב. פ שם במשנה.

אֲפִלּוּ יֵשׁ לְכָל אֶחָד (לד) **פָּתַח פָּתוּחַ** מ**לְחָצֵר וְאוֹכֵל וְיָשֵׁן בְּחַדְרוֹ,** (לה) * **אֵינָם אוֹסְרִים: ד** נ**אַנְשֵׁי חָצֵר שָׁהָיוּ כֻּלָּם** (לו) **אוֹכְלִים עַל שֻׁלְחָן אֶחָד, אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד** (לז) **יֵשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ אֵינָם צְרִיכִים עֵרוּב, מִפְּנֵי שֶׁהֵם כְּאַנְשֵׁי בַּיִת אֶחָד. וְאִם הֵצְרִכוּ לַעֲשׂוֹת עֵרוּב עִם אַנְשֵׁי חָצֵר אַחֶרֶת,** (לח) **עֵרוּב אֶחָד (לְכֻלָּן) וּפַת אֶחָד בִּלְבַד מוֹלִיכִין לְאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁמְּעָרְבִין עִמּוֹ. וְאִם הָיָה עֵרוּב בָּא אֶצְלָם, אֵינָם צְרִיכִים לָתֵת עֵרוּב כְּדִין בַּיִת שֶׁמַּנִּיחִים בּוֹ עֵרוּב, שֶׁכָּל אֵלּוּ הַבָּתִּים כְּבַיִת אֶחָד הֵם חֲשׁוּבִים.** הַגָּהּ: (לט) וְכֵן אִם הָרַבָּה בַּעֲלֵי בָּתִּים אוֹכְלִים בְּחַדְרָ אֶחָד עַל שֻׁלְחָנוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד יָשֵׁן בְּחַדְרוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ, עֵרוּב אֶחָד לְכֻלָּם, הוֹאִיל וְאֵין מְחִיצָה מַפְסֶקֶת בֵּין מְקוֹם אֲכִילָתָן (מ) הֲרֵי כַּחֲמִשָּׁה שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטַרְקְלִין וְכוּ', וַאֲפִלּוּ עַל פִּי שֶׁפּוֹרְסִין לִפְעָמִים וְיוֹלִין לִפְנֵיהֶם לִצְנִיעוּת לֹא מִקְּרֵי מְחִיצָה הוֹאִיל וְלֹא הֲוֵי שָׁם (מא) בְּקִבְיעוּת (רבינו ירוחם (נתיב יט) חלק ט"ו): **ה** ס**מִי שֶׁאוֹכֵל בְּמָקוֹם אֶחָד** (מב) * **וְיָשֵׁן בְּמָקוֹם אַחֵר, מְקוֹם אֲכִילָתוֹ הוּא הָעִקָּר וְשָׁם הוּא אוֹסֵר.** ע**הַלָּקֵחַ הָאַחִין שֶׁאוֹכְלִים בְּבֵית אֲבִיהֶם וִישֵׁנִים בְּבָתֵּיהֶם,** (מג) **אֵינָם אוֹסְרִים. וְאִם נוֹתֵן לָהֶם** (ט) (מד) **פְּרָס וְאוֹכְלִים בְּבָתֵּיהֶם,** (מה) **אוֹסְרִים.** (מו) * פ**וְהֲנֵי מִלֵּי כְּשָׁנוֹתְנִים בְּנֵי שְׁאָר הֶחָצֵר עֵרוּבָן בְּמָקוֹם אַחֵר, אֲבָל אִם הָיוּ בְּנֵי שְׁאָר**

בֵּאוּר הַלָּכָה

* **אֵינָם אוֹסְרִים.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ל"ג, וְהוּא מֹשׁ"ז (סק"ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח), וּכְפִי שֶׁפֵּרְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים בְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם דָּגוּם הוּא סְבִירָא לֵיהּ דְּחָרְתֵּי בְּעֵינָן דְּוָקָא. וְלִכְאוֹרָה יִפָּלֵא עַל הַט"ז וּמָגֵן אַבְרָהָם שֶׁלֹּא הִזְכִּירוּ בְּשׁוּם הַשְׁנֵי רַק מָשׁוּם דְּאֵין מַשְׁאִיל רָשׁוּתוֹ כְּדֵי לֶאֱסֹר עָלָיו, וְלֹא סָיְמוּ מָשׁוּם דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ וּכְמוֹ שֶׁמָּזוֹר בְּאוֹסְקוֹת (עב. ד"ה ומודין). אֲכָל לְפִי מַה שֶׁהוּבָא שִׁיטַת הָאוֹסְקוֹת בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (עג. ד"ה כתבו) וְהָרִיטְבָּ"א (סד. ד"ה כתבו) וּבְאוֹרְחוֹת חַיִּים (הל' עירובי חצירות אות יד) נִיחָא, דְּהֵם לֹא סָיְמוּ בְּשִׁיטַת הָאוֹסְקוֹת מָשׁוּם דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ, וְכֵן מוּכָח עוֹד שָׁם וְגַם בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שָׁלוּ (שער ד סי' ב) דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ גַּם הָרַשְׁבָּ"א דְּפָלִיג אַשִּׁיטַת הָאוֹסְקוֹת מוֹדָה לְהָקַל, וּכְמוֹ שֶׁנִּכְתּב לְקַמָּיהּ]. וְכֵן נִרְאֶה עִקָּר לְדִינָא, שֶׁהֲרֵי הָרַשְׁבָּ"א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ וּבְחִדּוּשָׁיו וְרִיטְבָּ"א פְּלִיגִי אַעִקַּר דִּינָא דְּמִחַבֵּר, עַיֵּן שָׁם, וְאִם כֵּן אַף אִם נִנְקֹט כְּדַעַת הָאוֹסְקוֹת לְהָקֵל בִּשְׁאֵלָה מָשׁוּם דְּלֹא הִשְׁאִילוּ עַל דַּעַת לֶאֱסֹר עָלָיו וַאֲפִלּוּ בְּהִשְׁאִילוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה, וּכְמוֹ שֶׁמָּשְׁמַע בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א לְשִׁיטַת בַּעֲלֵי הָאוֹסְקוֹת וְכַנַּ"ל, הֵינוּ עַל כָּל פָּנִים הֵיכִי דְּאִיכָּא גַּם טַעַם רִאשׁוֹן דַּאֲפִיָּה וּבִשּׁוּל [וּבַאֲפִיָּה וּבִשּׁוּל לְחוּד בְּוַדַּאי לֹא סַגִּי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומכח שכתב לא), וְעוֹד שֶׁהֲרֵי הָרַשְׁבָּ"א וְהָרִיטְבָּ"א שֶׁהֵבִיאוּ שִׁיטָה זוֹ שֶׁל הָאוֹסְקוֹת לְהַחְמִיר לֹא הֶעְתִּיקוּ כְּלָל הַאי טַעֲמָא רַק טַעַם שְׁנֵי מִשּׁוּם דְּאֵין מַשְׁאִיל כְּדֵי לֶאֱסֹר, עַיֵּן שָׁם]. וְנִרְאֶה, דְּעַד כָּאן לֹא הִצְרִיכוּ תַּרְתֵּי אֶלָּא בְּמָקוֹם דְּמַשְׁאִיל לוֹ לִזְמַן, דְּלֹא מִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ בְּכָל שָׁעָה, וְלִהֶכֵי אִי לְאוּ טַעַם הָרִאשׁוֹן דְּאוֹפֶן וּמַבְשְׁלִין בְּמָקוֹם אֶחָד בְּוַדַּאי יָכוֹל לֶאֱסֹר וּכְמוֹ דְּמוּבָאר בְּמַחֲבַר בְּסָעִיף ב', וְכֵן מְבֹאָר בְּחַיֵּי אָדָם (ח"כ כלל עג ס"ג) דְּהֵיכִי דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי טְעָמִים אֲפִלּוּ הַשְׁאִילוּ לִזְמַן אָרֹךְ שָׁרֵי, אֲבָל הֵיכִי דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ בְּכָל שָׁעָה בְּגוֹן שֶׁלֹּא הִשְׁאִילוּ לִזְמַן מְיֻחָד, לֹא יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו אֲפִלּוּ אוֹפֶה וּמְבַשֵּׁל בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְכֵן מָצָאתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ח) בְּתַרְוַיְיהוּ שֶׁנֵּי שְׁפַצְּדֵד כֵּן דְּהֵיכִי דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ בְּכָל שָׁעָה לֹא בְּעֵינָן טַעַם הָרִאשׁוֹן כְּלָל, וְכֵן מַשְׁמַע מַהֶגְהָ"ז (ס"ה) עַיֵּן שָׁם. וּקְצָת מַשְׁמַע כֵּן גַּם בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (ד"ה אבל מ) [שֶׁלֹּא הֵבִיא רַק טַעַם שְׁנֵי הַמְּזֻכָּר בְּהָאוֹסְקוֹת, וְעַל כָּרְחֲךָ בְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ דְּאִי לְאוּ הֵכִי הֲרֵי סוֹתֵר לְדִבְרֵי הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף ב'], וְכֵן מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה ומשחברא) וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) לְהָדְיָא הֵיכִי דְּמַשְׁאִילוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה, אֲבָל לִזְמַן מְיֻעָט הָוֵי לֵיהּ כְּאוֹרַח וְאֵינוֹ אוֹסֵר, וּמִכֵּן לְפִי זֶה דְּהוּא הַדִּין וְכָל שֶׁכֵּן הֵיכִי דְּמִצֵּי לְסַלּוּקֵינְהוּ בְּכָל עֵת דְּלֹא עָדִיף מִזְּמַן מְיֻעָט. וְדַע עוֹד דְּאַף דְּמַשְׁקִינַן דְּצַל יְדֵי אֲפִיָּה וּבִשּׁוּל יַחַד בִּלְחוּדָא לֹא מְהָנֵי לְהַתִּיר, מִכָּל מָקוֹם הֵיכִי שֶׁגַּם כֻּלָּם עוֹבְרִים דֶּרֶךְ הַבַּיִת לַחֲצֵר אוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְאֵין לְכָל אֶחָד פֶּתַח מְיֻחָד לַצֵּאת בּוֹ, חֲשִׁיבִי כֻּלָּם כְּבַיִת אֶחָד, כֵּן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף בְּסוֹף דִּבּוּר הַמַּתְחִיל כָּתַב הָרַמְבַּ"ם עַיֵּן שָׁם. וְאַף דְּבֵית יוֹסֵף גּוּפֵיהּ בְּסִימָן זֶה (סעיף ג ד"ה ובסמ"ק) הֲבִיא בְּשֵׁם הַסְּמַ"ק (מצוה רפב) וְהָצְתִּיקוּ גַּם הָרַמְ"א בְּהַגְּהָ"ה רִאשׁוֹנָה דְּמֵה שֶׁכֻּלָּם יוֹצְאִים דֶּרֶךְ בַּיִת שַׁעַר אֶחָד לֹא מְהָנֵי לְחַבְּרָם הוֹאִיל שֶׁכָּל חֲדַר יֵשׁ לוֹ פֶּתַח בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מִכָּל מָקוֹם הָכָא שֶׁהַבַּיִת שָׁעוֹבְרִין דֶּרֶךְ בּוֹ הוּא גַּם כֵּן מָקוֹם אֲפִיָּה וּבִשּׁוּל לְכֻלָּם, חָשׁוּב כְּבַיִת אֶחָד. וַעֲדַיִן צָרִיךְ עִיּוּן:

ה * **וְיָשֵׁן בְּמָקוֹם אַחֵר כו'.** וְרוֹעִים הַלָּנִים בַּשָּׂדֶה אַף עַל פִּי שֶׁאוֹכְלִין בָּעִיר אֵינָם אוֹסְרִין, דְּאֵנָן סָהֲדֵי דְּאִלּוּ הָיוּ מַמְטֵי לֵיהּ לֶאֱכֹל בְּמָקוֹם לִיתָנוּ הֲוֵי נִיחָא לֵיהּ טְפֵי, שֶׁשָּׁם הוּא מָקוֹם שְׁמִירָתוֹ, כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וְכֵן מְבֹאָר בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם סי' ג) לְהָדְיָא וְכֵן מוּכָח בְּרִיטְבָּ"א (עג. ד"ה א"ל החם) עַיֵּן שָׁם. **וְכָתַב בִּקְרֵי מִגְדִּים** (א"א סק"י) **דְּהוּא הַדִּין תַּלְמִידִים שֶׁאוֹכְלִים בְּבֵית בַּעַל הַבַּיִת וְלָנִים בְּבֵית רַבָּם** דְּאוֹזְלִינַן בָּתַר לֵינָה מַהֵאי טַעֲמָא:

* **וְהֲנֵי מִלֵּי כְּשָׁנוֹתְנִים כו' אֵינָם צְרִיכִים לְעֵרֶב.** בְּשֶׁלֹּחָן עָרוּךְ אֵינוֹ מְבֹאָר אִי מִירֵי בְּדְוָקָא כְּשֶׁהָאַחִין הָיוּ שְׁרוּיִין בְּחֶצֵר אַחַת כְּמוֹ בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א (עב: ד"ה והא דקתני) מִסְתַּפֵּק בָּזֶה וְכָתַב דְּמִשְׁמַע רַשִׁ"י (ד"ה ושנים) מִשְׁמַע דְּדְוָקָא כְּשֶׁהֵם א] אֲפִלּוּ כְּשֶׁהָאַחִים שְׁרוּיִין בְּחֶצֵר אַחֶרֶת נַמִי דִּינָא הָכִי, וּבְרִיטְבָּ"א (עב: ד"ה והא דקתני) מִסְתַּפֵּק בָּזֶה וְכָתַב דְּמִשְׁמַע רַשִׁ"י (ד"ה ושנים) מִשְׁמַע דְּדְוָקָא כְּשֶׁהֵם עִמָּהֶם דְּיוֹרִין אֲחֵרִים בְּחָצֵר, הֵם בְּעַצְמָן אֵין מַזְקִיקִין לְעֵרוּב

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה

אוֹסְרִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סָעִיף ב'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ה** (ט) **פְּרָס.** אֲפִלּוּ לֶחֶם. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש הילכך):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דָּבָר, חֲשִׁיבֵי כֻּלְּהוּ כְּאַלּוּ אוֹכְלִים וְיֹשְׁנִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם פֶּתַח לְצַד חָצֵר נִקְרָאִים עַל שֵׁם בַּעַל הַבַּיִת. וְעוֹד דְּאֵין מַשְׁאִיל לָהֶם רְשׁוּתוֹ לֶאֱסֹר עָלָיו. וְכָל זֶה בְּשֶׁהָיָה שָׁאוּל לָהֶם, אֲבָל אִם הָיָה מְקוֹם הַחֲדָרִים קָנוּי אוֹ מֻשְׂכָּר לָהֶם, אוֹ אֲפִלּוּ בְּשָׁאוּל רַק שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּחַדְרוֹ, אוֹסְרִין, דְּדְוָקָא בְּצָרוּף שְׁנֵי הַטַּעֲמִים בְּיַחַד מְקִילִינַן. וְכָל זֶה בְּשֶׁלֹּא הָיָה לְבַעַל הַבַּיִת אֶצְלָם תְּפִיסַת יָד, דְּאִי לְאוּ הָכִי מַתָּר בְּכָל גְּוָנֵי וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ב': **(לד) פֶּתַח פָּתוּחַ לֶחָצֵר.** וְהָוֶה אֲמִינָא דְּיָכֹל לֶאֱסֹר עַל בְּנֵי הֶחָצֵר כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ: **(לה) אֵינָם אוֹסְרִים.** עַל אַנְשֵׁי הֶחָצֵר וְלֹא זֶה עַל זֶה: **ד (לו) אוֹכְלִים עַל שֻׁלְחָן אֶחָד.** אַף עַל פִּי שֶׁכָּל אֶחָד אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ [בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם)]: **(לז) יֵשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ.** לְיִינָה וְלִשְׁאָר תַּשְׁמִישִׁין וּכְדִלְקַמָּיה: **(לח) עֵרוּב אֶחָד לְכֻלָּן.** וְאֵיזֶה מֵהֶם (יט) שֶׁיִּרְצֶה יָכוֹל לִתֵּן הַפַּת, וְאֵין צָרִיךְ לְזַכּוֹת, דְּשִׁלְיחוּתָא דְּכוּלְהוּ קָעָבִיד: **(לט) וְכֵן וְכוּ' כָּל אֶחָד עַל שֻׁלְחָנוֹ.** הָרַמְ"א הוֹסִיף דְּלָאו דַּוְקָא עַל שֻׁלְחָן אֶחָד, דְּהוּא הַדִּין עַל שֻׁלְחָנוֹת מְיֻחָדוֹת הוֹאִיל שֶׁהֵם בְּבַיִת אַחַת: **(מ) הֲרֵי כַּחֲמִשָּׁה שֶׁשָּׁבְתוּ בְּטַרְקְלִין.** וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ הָיְתָה שָׁם מְחִיצָה אֶלָּא שֶׁאֵין מַגִּיעַ לַתִּקְרָה אוֹ לַסְּמוּךְ לָהּ בְּתוֹךְ שִׁלְשָׁה טְפָחִים, הֲרֵי כְּאִלּוּ אֵינָהּ [כֵּן אִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ולפי זה בניו)]: **(מא) בְּקִבְיעוּת.** דְּאֵין פּוֹרְסִין אוֹתָהּ (כ) אֶלָּא כְּשֶׁעוֹשָׂה דָּבָר צְנִיעוּת: **ה (מב) וְיָשֵׁן בְּמָקוֹם אַחֵר.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּחֶצֵר (כמ) אַחֵר: **(מג) אֵינָם אוֹסְרִים.** פָּרוּשׁ, לֹא בְּמָקוֹם הַשְּׁנָה כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ עִם שְׁאָר אַנְשֵׁי הֶחָצֵר, וְלֹא בְּמָקוֹם הָאֲכִילָה, שֶׁהֵם נִגְרָרִים אַחַר אֲכִילָתָן וְיוֹצְאִים בְּעֵרוּבוֹ: **(מד) פְּרָס.** פָּרוּשׁ, שֶׁהֵם מְקַבְּלִים לֶחֶם אוֹ מָעוֹת [אַחֲרוֹנִים]: **(מה) אוֹסְרִים.** עַל אַחֵרִים, וְהוּא הַדִּין זֶה עַל זֶה כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ. וַאֲפִלּוּ הֵם דָּרִים בְּחֶצֵר אַחַת עִם אֲבִיהֶם, הוֹאִיל וְאֵינָם אוֹכְלִים עַל שֻׁלְחָנוֹ מַמָּשׁ: **(מו) וְהֲנֵי מִלֵּי כְּשָׁנוֹתְנִין וְכוּ'.** פָּרוּשׁ, אֵימָתַי אָמְרִינַן שֶׁקִּבְּלַת פְּרָס אֵינוֹ מוֹעִיל, כְּשֶׁחוּץ מִן הָאַחִין וַאֲבִיהֶן הָיוּ עוֹד דְּיוֹרִין בְּחָצֵר וְהַזְקִקוּ לְעֵרוּב וְהֻנִּיחוּ אוֹתוֹ אֵצֶל אֶחָד מֵהַדְּיוֹרִין, דְּאָז אָמְרִינַן כֵּיוָן שֶׁשָּׁאֲרוּ דְּיוֹרִין אֲחֵרִים זֶה עַל זֶה אִם לֹא הָיוּ מְעֹרָבִין, אֵינָהוּ נַמֵּי אֲחֵרִי אַהֲדָדֵי. אֲבָל כְּשֶׁאֵין עִמָּהֶם דְּיוֹרִין אֲחֵרִים בְּחָצֵר, הֵם בְּעַצְמָן אֵין מַזְקִיקִין לְעֵרוּב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ד (יט) תּוֹסְפוֹת דַּף ע' (ע"ב ד"ה יורש) וְהָרא"ש שָׁם (פ"ו סי' טז): **(כ)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ולפי זה בניו). **וְלָעִיל דְּקָאָמַר אֲפִלּוּ הַן שֶׁל יְרִיעוֹת, מְיִירֵי שֶׁפְּרוּסוֹת תָּמִיד: ה (כא)** עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי' ג) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק טו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** וּבשו"ע הרב (ס"ז) כתב: **האחים שיש להם בתים בחצר אביהם וכו'.** ומשמע שדווקא כשהם דרים עמו באותה חצר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah